

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Δευτέρα 1 Ιουλίου 2019

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Ένας ξένος συγγραφέας έχει κάνει την παρατήρηση ότι, αν ο Δάσκαλος δεν πλουτίζει ούτε ανακαινίζει τα επιστημονικά του εφόδια και τις επαγγελματικές του δεξιότητες, είναι γιατί έχει να κάνει πάντοτε με παιδιά, ανώριμους δηλαδή και με περιορισμένη ικανότητα ανθρώπους, που εύκολα δεσπάζει στον κύκλο τους. Επομένως, του λείπει ο «ανταγωνισμός» με ομοίους του, που είναι πάντοτε έτοιμοι και πολλές φορές ικανοί να του αμφισβητήσουν την υπεροχή, όπως συμβαίνει στα άλλα επαγγέλματα. Δεν χρειάζεται να «πολεμήσει» σκληρά και προς σκληρούς αντιπάλους, σαν τους βιοπαλαιστές· μέσα στην τάξη είναι ο «ένας», «ο παντογνώστης», «ο φωτισμένος». Ποια δύναμη και ποια σοφία μπορούν ν' αντιπαρατάξουν στο «πνεύμα» του οι μικροί μαθητές; Και για τούτο επαναπαύεται στα λιγοστά πνευματικά του κεφάλαια.

Αξιοπρόσεχτη η παρατήρηση. Δεν αληθεύει όμως στη δική μας εποχή. Γιατί σήμερα και τα παιδιά είναι πολύ διαφορετικά από άλλοτε και ο αέρας, το «κλίμα» του σχολείου έχει αλλάξει. Παλαιότερα ο μαθητής περίμενε να φωτιστεί αποκλειστικά και μόνο από το Δάσκαλο του. Σήμερα οι πηγές των πληροφοριών έχουν πολλαπλασιαστεί σε βαθμό εκπληκτικό και οι κρουνοί τους (η εφημερίδα, το περιοδικό, το ραδιόφωνο, η τηλεόραση) ρέουν μέσα στο σπίτι. Μπορεί λοιπόν ο μαθητής, ανάλογα με τη δύναμη και την όρεξη του, να προμηθεύεται ελεύθερα και απεριόριστα «ειδήσεις» από όλες τις περιοχές της ανθρωπίνης περιέργειας: ιστορικές, γεωγραφικές, βιολογικές, ανθρωπολογικές, φυσικής, χημείας, κοσμογραφίας, ηλεκτρολογίας, κάθε λογής «τεχνικής».

Επειτα, το σημερινό «παιδί» έχει λυτρωθεί από τους «κληρονομικούς» ενδοιασμούς, τις πλεγματικές αναχαιτίσεις που παλαιότερα έκαναν το μαθητή να σκύβει παθητικά το κεφάλι και να δέχεται αδιαμαρτύρητα την «αυθεντία» του Δασκάλου, του οποιουδήποτε Δασκάλου. Σηκώνεται και διατυπώνει με θάρρος προς κάθε κατεύθυνση τις απορίες, τις αντιρρήσεις, τις δικές του γνώμες. Και επειδή σήμερα σειέται (=ταρακουνιέται) παντού το κοινωνικό έδαφος από τα προβλήματα που έχουν γεννήσει οι οικονομικές εξελίξεις και οι πολιτικές ζυμώσεις σε όλες τις χώρες του κόσμου, η «αμφισβήτηση» έχει εισβάλει στα σχολεία και έχει κάνει δύσκολο το έργο του Δασκάλου.

Πάρε το λοιπόν απόφαση. Δεν είσαι πια ο «τυχερός» Δάσκαλος των αρχών του αιώνα μας, που ήξερε και πίστευε «ακριβώς» (ή περίπου ακριβώς) όσα περίμεναν να ακούσουν από αυτόν τα ολιγαρχική και ντροπαλά παιδιά του σχολείου εκείνης της εποχής. Είσαι (οφείλεις να είσαι, δεν μπορείς παρά να είσαι) ο Δάσκαλος ενός άλλου καιρού κι ενός άλλου κόσμου, που πρέπει να πλησιάσεις μια ταραγμένη νεότητα, ορμητική και απαιτητική, και να τη βοηθήσεις να βρει το δρόμο της.

Πρόσεξε πόσο συγκρούονται οι γνώμες των συναδέλφων σου, όταν χαρακτηρίζουν τη σημερινή Νεότητα συγκρίνοντας την με την παλαιότερη. Σπάνια βρίσκεται κανείς να την εγκωμιάσει. Οι πιο πολλοί την κατηγορούν ότι έχασε τη φιλοπονία, το φιλότιμο, τη ντροπή, τις αρετές που κάνουν τον νέο άνθρωπο συμπαθητικό, αγαπητό.

Μη βιαστείς να συμφωνήσεις μαζί τους. Εσύ να κάνεις προσεχτικές παρατηρήσεις και να σχηματίσεις τη δική σου γνώμη.

—Πώς;— Αυτό είναι το μυστικό σου. Πάντως, όχι με απειλές και με λαιδορίες(=κατηγορίες) ούτε με ειρωνείες και σαρκασμούς. Αλλά με την πειθώ, που είναι τόσο πιο αποτελεσματική, όσο επιχειρείται πιο πολύ με το ζωντανό παράδειγμα, παρά με τα άψυχα λόγια. Πρώτα όμως να κερδίσεις την εμπιστοσύνη του Νέου.

Ε. Π. Παπανούτσος, «Η Παιδεία το μεγάλο μας πρόβλημα» (διασκευασμένο απόσπασμα)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Στόφα (=ικανότητα) δασκάλου έχει εκείνος που παραμένοντας ενήλικος μπορεί να γίνεται παιδί-και κάθε χρόνο, με τα νέα παιδιά που έρχονται στα χέρια του, να γίνεται ένα νέο παιδί. Τούτο μπορούμε να το διατυπώσουμε και αλλιώς: ο αληθινός δάσκαλος ενηλικιώνεται παραμένοντας παιδί στην ψυχή-άνθρωπος δηλαδή αγνός, δροσερός, εύπλαστος. Αδύνατο να φανταστεί κανείς πόσο δύσκολο, υπεράνθρωπο σχεδόν, είναι αυτό που του ζητούμε: να συνθλίψει μέσα του το χρόνο, να γερνάει φυσιολογικά και όμως να μένει νέος στην ψυχή, για να μπορεί να έχει εύκολη την πρόσβαση στα αισθήματα, στις σκέψεις, στις επιθυμίες του νέου ανθρώπου που θα διαπαιδαγωγήσει, να τον «καταλαβαίνει», να χαίρεται και να διασκεδάζει μαζί του, να σκέφτεται τις σκέψεις του, να επιθυμεί τις επιθυμίες του, να πονάει τον πόνο του. Να κατορθώνει δηλαδή εκείνο που δεν μπορούν να επιτύχουν οι γονείς, όταν η ηλικία έχει υπέρμετρα μεγαλώσει την απόσταση που τους χωρίζει από τα παιδιά τους.

Ε.Π. Παπανούτσος, «Οι δρόμοι της ζωής» (διασκευασμένο απόσπασμα)

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

[...] Κατά τας πρώτας ημέρας του φθινοπώρου, αφού είχε διορισθή η Φιλίππα¹, ήρχοντο καθ' εκάστην κοράσια με τους κηδεμόνας των διά να εγγραφώσι. Η συνάδελφός της, η δευτεροβαθμία, παλαιά ούσα, ηθέλησε να της δείξη πώς να κάμνη τας εγγραφάς.

— Ξέρω εγώ! είπεν η Φιλίππα, προσπαθούσα συγχρόνως να κλέψη με το μάτι από τα περυσινά έγγραφα του Σχολείου, τα οποία ήσαν ιδιόχειρα της δευτεροβαθμίας.

Η πρώτη μικρά μαθήτρια ήτις επαρουσιάσθη της εμύρισε σκόρδα.

— Μπα! μυρίζεις... Να μη τρως σκόρδα, όταν έρχεσαι στο Σχολείον.

Μία άλλη ερωτηθείσα απήντησεν, ότι ονομάζεται Μαρούσα Σκυλοβοριά.

— Τι άσχημο όνομα! είπεν η δασκάλισσα.

Μία τρίτη, καθώς είχε πλησιάσει εις το γραφείον, είπε, ότι ο πατήρ της ήτο αμαξάς.

— Μπα! μυρίζεις σταύλους! είπεν η δασκάλα. Τι άσχημη μυρωδιά!

** *

---

¹ Φιλίππα είναι το όνομα της δασκάλας

Μίαν των ημερών, εις την καρδίαν του χειμῶνος, η δασκάλισσα συνέβη να χάση την χρυσήν καδέναν του ωρολογίου της.

Τι δυστύχημα! Η υποψία έπεσεν εις τας μικράς μαθητριάς, εις όλην την τάξιν. Κάποια απ' αυτάς θα την είχε κλέψει.

Η δασκάλα, αφού απηύθυνε μικρόν λογύδριον εις τα πτωχά κοράσια, και τα συνεβούλευσε να μη είναι κλέπτριαι κτλ., διέταξε ν' αδειάσουν όλον το νερόν της στάμνας εις μικράν σκάφην, την οποίαν είχε στείλει να δανεισθούν από την γείτονα πλύστραν.

Το νερόν ήτο κρύον, παγωμένον. Διέταξε να φέρουν την σκάφην εις το μέσον, προ της δασκαλοκαθέδρας, είτα είπεν:

—Ορέξατε² χείρας όλαι!

Αι μικραί ήπλωσαν τα χεράκια τους.

—Εμβαπτίσατε ήδη τας χείρας εις το ύδωρ.

Αι μαθήτριάι εβούτηξαν τα χέρια μέσα εις το κρύον νερόν!

— Κρατήσατε όλαι τας χείρας εντός, είπεν η δασκάλα· οποία από σας αποσύρη πρώτη την χείρα, εκείνη είναι η κλέπτρια.

Δεν ηξεύρω πόσην ώραν διήρκεσεν η δοκιμασία. Νομίζω ότι πολλάί συγχρόνως ηναγκάσθησαν ν' αποσύρουν τα τρυφερά παπουδιασμένα³ χεράκια τους, και η ένοχος δεν ανεκαλύφθη. (1906)

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης (1851-1911), «Η Θεοδικία⁴ της Δασκάλας» (απόσπασμα)

ΘΕΜΑ Α

Να γράψετε την περίληψη των τριών πρώτων παραγράφων του Κειμένου 1 σε 50-60 λέξεις.

10 μονάδες

ΘΕΜΑ Β

Ερώτημα 1^ο

Να αναπτύξετε το περιεχόμενο του υπογραμμισμένου αποσπάσματος του Κειμένου 2 σε μια παράγραφο 60-70 λέξεων.

15 μονάδες

Ερώτημα 2^ο

Να εντοπίσετε στο Κείμενο 3 τρεις λέξεις ή εκφράσεις που δείχνουν ότι ο Παπαδιαμάντης παίρνει το μέρος των μικρών μαθητριάων.

15 μονάδες

Ερώτημα 3^ο

α. Να εντοπίσετε στο Κείμενο 1 ένα απόσπασμα στο οποίο ο συγγραφέας κάνει παράθεση παραδειγμάτων και να εξηγήσετε ποιος είναι ο ρόλος τους στο κείμενο. (8 μον.)

---

² απλώστε· ορέγω: απλώνω, εκτείνω

³ ζαρωμένα και φουσκωμένα (έτσι γίνεται το δέρμα των χεριών ή των ποδιών, όταν τα κρατήσουμε για πολλή ώρα μέσα στο νερό).

⁴ δοξασία σύμφωνα με την οποία η κρίση του Θεού για την αθωότητα ή την ενοχή ενός κατηγορουμένου εκδηλώνεται με υπερφυσικά σημάδια· θεοκρισία

β. Γιατί ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το β' ενικό πρόσωπο στο απόσπασμα «Μη βιαστείς να συμφωνήσεις μαζί τους. Εσύ να κάνεις προσεχτικές παρατηρήσεις και να σχηματίσεις τη δική σου γνώμη.» (Κείμενο 1)(7 μον.)

15 μονάδες

ΘΕΜΑ Γ

Συγκρίνοντας τα Κείμενα 1, 2 και 3 ποια συμπεράσματα θα μπορούσατε να διατυπώσετε σχετικά με τον ρόλο του δασκάλου στο παρελθόν, αλλά και σήμερα;

15 μονάδες

ΘΕΜΑ Δ

Να συντάξετε ένα άρθρο 300-350 λέξεων, που θα δημοσιευθεί στο ιστολόγιο του σχολείου σας, στο οποίο να αναπτύξετε:

α. τους στόχους ενός σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος και

β. τα χαρακτηριστικά που, κατά τη γνώμη σας, οφείλει να έχει ο εκπαιδευτικός σήμερα προκειμένου να ανταποκριθεί στο έργο του.

30 μονάδες

Καλή επιτυχία!!!